

„Stajero“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in detri leta razmerno; na Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje št. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastojni, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 15.

V Ptuju v nedeljo dne 12. aprila 1908.

IX. letnik.

Eljen Košut!

Ker nam je na Ogrskem poštni debit odtegnjen, zamoremo „Stajerca“ le v kuverti pošiljati. Kdor hoče list še naprej dobivati, naj nam to nemudoma naznani. Prepričani smo, da bomo med ljudstvom, ki živi na Ogrskem, ki se pa ne strinja z divjaštvom hunskih potomcev in hrvaških popov, valed Košutovega nasilja dvojno število naročnikov!

Slovinci in Hrvatje na Ogrskem! Delujte z vsemi močmi

za „Stajerca“,

ki se le smeji otroški togoti sinčka veleizdajalca Košuta. Na delo za naprednega „Stajerca“!

Napredno in klerikalno gospodarstvo.

(Opis iz Koroškega.)

Prvaško-klerikalno časopisje se zaletava vedno v gospodarstvo naprednjakov. Z navadnim zavijanjem renice skuša napraviti utis, da naprednjaki sploh gospodariti ne znajo in da so občine, okrajni zastopi, hranilnice, posojilnice itd. le zdrave, ako so v črnih, klerikalnih rokah... Šele zadnjič je prinesel n. p. „Mir“ članek o občini Bistrica v Rožni dolini in je končal z besedami: „Ali naj fabričani še naprej z našimi denarji gospodarijo?“

Treba je tedaj, da se enkrat natančneje z gospodarstvom „črnih“ in „belih“ občin popečemo. Mi seveda ne bomo rabili laži in obrekovanja, — govorijo naj edino številke!

Občinski zastop Bistrice v Rožni dolini obstoji že leta sem iz Nemcev in Nemcem prijaznih naprednih Slovencev; ti možje so v dobrem sporazumljenu interese občine in davkoplačevalcev varovali. Gospodarstvo v tej občini je naravnost vzorno! Ni se treba bati nobene oblastvene preiskave kakor v „črnih“ občinah. Dokaz vestnemu gospodarstvu v Bistrici so občinske doklade. Te občinske doklade so znašale:

Leta 1904	= 33%
„ 1905	= 23 „
„ 1906	= 20 „
„ 1907	= 18 „
„ 1908	= 15 „

Ali ni to vzorno? V 4 letih se je znižalo davkoplačevalcem plačilo občinskih doklad za več kot polovico!

Ali naprej! V sodnijskem okraju Borovlje leži občina Sele, ki je v klerikalno-prvaških rokah. Ta „črna“ občina je plačevala tekem let sledeče svote občinskih in šolskih doklad:

Leta 1904	občinskih doklad 74 %
šolskih	17 „
skupaj	91 %
Leta 1905	občinskih doklad 70 „
šolskih	15 1/2 %
skupaj	85 1/2 %
Leta 1906	občinskih doklad 70 %
šolskih	12 „
skupaj	82 %

Leta 1907	občinskih doklad 72 „
šolskih	8 „
skupaj	80 %

Omenimo pa še, da vzdržuje n. p. cesto v Freibach posebni konzorij brezplačno, tako da ni treba občini niti vinarja dati. Primerjajmo številke! V „beli“ občini Bistrica znašale so doklade od 15 do 33% in so se znižale v 4 letih za več kot polovico (namreč za 18%!) V „črni“ občini Sele pa so znašale doklade od 80 do 91% in so se znižale za 1/3 del (11%). V klerikalni občini so doklade še danes 5 1/2 krat večje nego v napredni. Kje je torej dobro gospodarstvo, gospodje prvaki?

Pa še naprej! Posebno zanimive so številke iz občine Slovenski Plajberg. Do leta 1906 je bila ta občina v naprednih rokah in je plačevala sledeče svote doklad:

Leta 1902	občinskih doklad 38%
šolskih	13 „
skupaj	51%
Leta 1903	občinskih doklad 40 „
šolskih	9 „
cestnih	10 „
župnijskih	22 „
skupaj	61 2/2%
Leta 1904	občinskih doklad 50%
šolskih	14 „
cestnih	12 „
skupaj	76%

V tem letu se je zmanjšal rudnik Plajberške unije. Valed tega so doklade seveda hudo narasle in so znašale leta 1905:

občinske doklade	70%
šolske	20 „
cestne	15 „
župnijske	22 „
skupaj	107 2/2%

To leto se je rudnik popolnoma ustavil. Valed tega so morale doklade grozno narasti. Bistričani in vsi sploh si torej lahko predstavljajo, da so „fabričani“ za občino velikanskega pomena in da je naravnost nesramno, hujskati proti nemški industriji.

Zdaj pa je prešla občina iz naprednih v slovensko-klerikalne roke. Poglejmo si tedaj gospodarstvo klerikalcev! Plačevalo se je:

leta 1906	na občinskih dokladah 111%
šolskih	21 „
cestnih	31 4/5 „
župnijskih	33 „
skupaj	166 7/2%
leta 1907	občinske doklade 113%
šolskih	24 „
skupaj	147%

Pod naprednim vodstvom se je plačevalo torej od 51 do 76%, pod klerikalnim pa od 147 do 166% torej več kot še enkrat toliko. In ti ljudje hočejo o gospodarstvu govoriti? Sicer je pa gotovo, da bodo doklade l. 1907 še višje...

Omenili smo le gospodarstvo dveh „črnih“ občin. Kako je v drugih, se čitatelji sami lahko mislijo. Ako pa potujemo po dolini navzgor, pridemo v občino Sv. Jakob v Rožni dolini, ki jo

vodi politikujoči duhovnik Ražun. Kako v tej občini smrdi, povedal bode državni pravdnik...

Za danes naj povemo o „gospodarstvu“ Ražun-Kobentarjeve črne gospode z občinskimi, krvavimi ljudskimi denarji le sledeče:

Občina sv. Jakob ni imela lastne blagajne in zato je shranjeval Kobentar denarje v svoji kasi. Ko je prišla oblastvena preiskava z dne 25. 1. 1908, prevzelo se je 5.664 K; v Kobentarjevih rokah pa je ostalo 1.720 K lovske najemnine, ki je bila za razdeliti. — Pri preiskavi z dne 30. 1. 1908 se je našlo sledeče „računske napake“: 4. nov. 1907 se je pri davkarji v Rožu dvignilo doklade v znesku 458 K, ki pa se jih ni vpisalo kot dohodek v občinske knjige. — Za doklade z dne 3. prosinca 1908 se je vpisalo manjšo svoto, nego jo je Kobentar resnično sprejel. — Nadalje se ni obračunalo sledeče kazenske svote, ki se jih je pa sprejelo: 16 K, 20 K, 10 K, 20 K, 2 K, 10 K, 20 K, 2 K, 10 K, 5 K, 30 K, 10 K, 30 K, 5 K, 10 K, kar znaša skupaj 200 kron. Teh 200 K se je sprejelo, ali obračunalo se jih ni! — V blagajniški knjigi je bil vpisan izdatek g. Marinciču za zgradbo vodnega rezervoarja v znesku čez 2.280 kron. Ta denar je bil v knjigi že vpisan kot izdatek, Marincič ga pa še ni dobil. Kobentar se je izgovarjal, da ima osebne račune z Marincičem in da bode enkrat čez par tednov že potrdilo prinesel! K temu je pripomniti le sledeče: denar se ni izplačal in bi moral tedaj biti v občinski blagajni. Ali — ni ga bilo! Izgovori pri temu ne pomagajo! — Nadalje je stalo v blagajniški knjigi, da se je izplačalo Jakobu Babnik v Ljubljani za rore pri vodovodu 5.000 K. Ali Kobentar ni imel potrdila za ta denar. Kobentar je trdil, da je ta denar Ražunova posojilnica plačala. Ali prvič nima posojilnica pravice, plačevati občinskih plačil. Drugič pa se ne sme posojilničnih izdatkov v občinsko knjigo vpisati. Tudi ta svota 5.000 K je torej prokletno rejasna! — Nadalje je plačalo sodišče v Rožu sledeče kazenske denarje, ki so se plačali ali ki jih Kobentar ni obračunal: 30 K, 10, 20, 10, 5, 35, 10, 20, 10, 20 K; skupaj torej zopet 190 K, ki so na čudni način izginili... V občinskih dohodkih za l. 1906 je bila svota manjša, nego so dohodki resnično znašali; izdatke pa se je višje vpisalo, nego se jih je res plačalo! Same „računske napake“, samo „vzorno gospodarstvo“, — hmhm... Preiskava je nadalje dognala, da bi moral znašati blagajniški ostanek 6.143 K 98 h. Kobentar pa je oddal samo 5.664 K 09 h, torej za 479 kron premalo. Zopet „računska napaka“! — Od nadaljnih cvetk iz tega klerikalnega gospodarstva, ki pač ni „Wirtschaft“ temveč „Miswirtschaft“, naj še omenimo: Dohodki naklade na pivo in žganje se niso dali kontrolirati, ker ni bilo knjige pri roki. Pri godbenih licencah se ni porabilo prvi register. Blagajniška knjiga se ni vsako leto zaključila, kar stori vsak kramar; zato veliko zmešnjave. Kobentar ima poplačati tudi 1.600 K lovske najemnine, ki ni vpisana v dohodkih. Kobentar ima plačati lovsko najemnico za leta 1902—1904 v znesku 1.200 K. itd. itd.

To je nekaj črtic iz „gospodarstva“ Ražun-Kobotarjeve gospode. Ako primerjamo pri temu še številke iz drugih občin, pridemo do zaključka: Klerikalci, prvaki, pometajte pred vašimi durmi, kajti več smeti ni nikjer... In ako primerjamo k temu še tativine župana v Turškem vrhu, tativine v okrajnem zastopu celjskem, tativine klerikalca Karba v bolniški blagajni ljutomerski, gospodarstvo v šostanjaki posojilnici itd., — potem ni treba več besed, kajti pred nami leži slika puhljega umazanega farško-prvaškega gospodarstva.

In s tem — eks!

Politični pregled.

Državni zbor je pričel te dni z zasедanjem in je rešil v prvi vrsti postavo o rekrutnem kontingentu.

Raztrgajmo mejel! V proračunskem odseku državnih zbornice nastopil je mariborski kaplan dr. Korošec. Nastopil je, odprl usta in govoril. Ali o željah svojih volilcev ni govoril. Saj je vendar sam izjavil, da n. p. zdaj na kakšne podpore za po toči poškodovane posestnike niti misliti ni. Pač pa je govoril ta politični poštenjak o temu, da bi se ustanovilo v Ljubljani posebno deželno nadsodišče. Torej za državljane — nove troške! Za ta neumni predlog so seveda vsi prvaki poslanci. Ali vkljub temu je bil popolnoma pokopan, kajti hvala Bogu imamo še toliko pametnih poslancev v zbornici, da se ne udomači vsaka oslarija. Ali nekaj je pri temu zanimivega: Prvaki imajo edini namen, razbiti današnje kronovine. Od Koroške in od Štajerske hočejo odtrgati kos in ga združiti s Kranjsko. Deželni izdajalci so!

Sladkor se je podražil. Od 1. aprila naprej velja n. p. v Ptuju 84 vin. Vzrok je zvišanje cen, ki so ga povzročili sladkorni fabrikanti. Te izkoriščevalce bi morala vlada pač enkrat že za ušesa prijieti!

Proti pogodbi s Srbijo. Agrarna korespondenca piše: „Vlada se hudo trudi, da bi kmetске poslance za sprejetje trgovinske pogodbe s Srbijo pridobila, vkljub temu da bi bilo to težko oškodovanje avstrijskega kmetijstva. Da se prepreči zopetno mešetarjenje vlade, opozarjamo vse kmetске volilce, naj pripadajo potem tej ali oni politični ali narodni stranki, naj vplivajo na svoje poslance, da bodo vsi proti srbski pogodbi glasovali. Kmetje naj ne pozabijo, da bi bilo sprejetje te pogodbe začetek konca avstrijske kmetije. Kajti potem bi se kmalu tudi Rumuniji in Bulgariji uvoz mesa in živine dovolilo. S tem pa bi bil uvoz mesa iz Turškega in južne Rusije odprt... Torej kmetje! Pripadajte tej ali oni politični in narodni stranki, vendar — na delo za varstvo vaših interesov, za varstvo vaše živonereje!“

Avstrijska mornarica je došla v nedeljo v Algir (Afrika) in je bila navdušeno sprejeta.

Na Angleskem je odstopil ministerski predsednik Campbell-Bannermann.

Finski deželni zbor hoče ruska vlada razpustiti. Krvnikom carja-batjuške je prostoat finskega naroda vedno trn v peti.

„... Za hujkanje med člani ljudstva, — za hujkanje med kmeti in meščani, za obrekovanje napredno mislečih je pač duhovništvo odgovorno. Ako toži duhovništvo o pešanju vere, pade to očitane na duhovništvo nazaj! Kajti počenje duhovništva ne odgovarja več čistemu Kristusovemu nauku.“
(Letak „Hochschulverein-a“ v Salzburgu.)

Dopisi.

Kalobje. Dragi „Stajerc“! Gotovo si že zopet misliš: kaj bode spet „ibžnega“; pa le malo potrpi, boš že slišal, kako se naš Kosta-njevec rad z ženskami peča. Dne 25. marca t. j. na praznik M. Device se je v klerikalni goštilni prav veselo zabaval. In za metanje in tepenje je pa bil že od nekdanj sloveč. Tako tudi tedaj; šel se je z neko posestnico ruvat in

suvat, tako da je bilo joj; nazadnje ji je rekel, da ona ni za drugo kot za v štalo. Pa bi bilo menda bolje, da bi njemu rekli, da bi bil tja najbolj sposoben, ker je študiran. Ja, dragi Kosta-njevec, tako delate, namesto večernic! Trkajte si na prsa: kaj bo, kaj bo za našo mladino? Imeli smo že veliko duhovnikov, pa takšnih slabih reči pa niso uganjali. Kako so bila slavna naša božja pota, ali zdaj gre vse rakovo pot. Kje vera peša? Kdo je tega kriv? Ali mi farani? Sicer ne bode šlo dolgo tako, ker bote mogli pobrati šila in kopita. Glejte da ne bi pozabili coklje vzeti! Zdaj pa srečno!

Severni porot.

Od sv. Petra na Medvedovem selu. Ko bi urednik „Stajerc“ Linhart vedeli, kako veliko veselje ste napravili mojemu sosedu, kot četrtemu dopisniku iz naše fare, ker ste ves njegov dopis sprejeli, gotovo bi se vam dobro zdelo. Jaz sem mu bil skoraj nevoščljiv, da je on bolj brihten kakor jaz. Ni mi dalo prej miru, da sem tudi jaz pero prijel, da pokažem, da sem se pri našem nekdanjem učitelju Antonu Kristan tudi nekaj naučil, ter da me sprejmete v vrsto kot petega dopisnika vašega spoštovanega lista „Stajerc“. Ta dopis sem pilil in brusil ter ga trikrat prepal, da bo le vse prav, ter da bode do pičice reničen, ker drugače roma kar v vaš papirnati koš, v katerega spravljate bojda vse nerabljive dopise. Najpoprej moram dopis mojega pridnega in čez vse skrbnega sosedu s tem popolniti, da naša rojaka Janez Kunstič v Celji in Tomaž Kunstič v Konjicah nista le visoko učena gospoda in izvrstna učitelja, ampak sta tudi sloveča umetnika na klavirju, sta izdelala visoko šolo za ta predmet ter mladino tudi na glasovirju podučujeta. Jaz sem se sam enkrat v poletnem času neko nedeljo na Slatini prepričal, ko je Janez Kunstič iz Celja v salonu igral, trije kmetje pa smo skozi velika okna notri zijali ter se čudili njegovi spretnosti. Igral je na glasovirju tako nebeško lepo, da so mu Slatinski gostje čestitali ter se mu zahvaljevali, lepe gospodične pa so mu roke stiskali, da smo rekli: danes bo naš rojak Janez Kunstič otečene roke domu prinesel. Tako umetnika ima menda samo naša St. Peterska fara. To se pravi, da mi nismo zadnji. To je častno za celo faro. Da pa ne bomo zadržani, obznanjam danes celemu svetu, da bomo pri prihodnji seji krajnega šolskega sveta predlog stavili, da se v naši šoli nemški poduk vpelje, kar bodo tudi na Pristovi storili. Gospoda nadučitelja Stermška ni več, kateremu smo bili nekaj denarja dolžni in smo morali o nemščini molčati kot grob, sicer se nam je grozil z jezičnim dohtarjem. Zdaj pa moramo dolgove vdovi povrniti, pa smo prosti. Mi zahtevamo nemščino za naše otroke, da bodo lažje shajali na svetu, kar pa fajmoštra Franceljna Gomilšek nič ne briga, ker nima otrok. Dobro vemo, da bode samo on proti glasoval. Dragi rojaki, imejte korajžje. Mi smo samostojni kmetje za se, proti cerkvi in sveti veri pa ni nobeden. Mi hočemo samo napredek.

Dobje pri Planini. Bližajo se občinske volitve. Zdaj si bodele morali gospod Vurkele, presneto dobro jezic brusiti in lagati, ako boste hoteli zopet sebe in svoje podprepnike spraviti v občinski odbor. Hvaliti boste morali sami sebe, ker Vas drugi ne hvalijo, in lagati, kako dobro ste dosedaj z občinskim premoženjem gospodarili. Povemo Vam pa že zdaj, da ne bodete mislili, da smo tako zabiti, da bi si ne zrajtali in ne poznali Vaše hinavščine, tako-le: Župnik Vurkele je izciganil 3000 K iz Dobočanov. Za bernjo (zbirca) je ciganil vsa leta, kar je tukaj, ta je vredna v vseh letih tudi okrog 3000 K. Napravil je neke cerkvene vrate, katere je zaračunil 160 K in so bile vredne le 60 K. Sedajni po župnikovem kopitu postali župan vleče vsako leto 160 K plače, medtem ko je preje zadostovalo le 140 K. Občinski tajnik vleče sedaj plače 220 K na leto, prej je zadostovalo le 120 K. Mrliški ogleda je zaslužil prej od vsakega mrlišca 40 vin., sedaj košta vsaki ogled 6 K. Občinnaka hiša je zanemarjana podrtiji podobna in že deset let prazna, medtem ko je prej donášala najemnina od te hiše 60—70 kron na leto. Da se pa plačajo obresti od pa hiši vknjiženega posojila, mora vbogi kmet s svojimi krvavo zaslužnimi novci prispevati. To je lepo gospodarstvo, kaj ne? Kdo vse to pla-

čuje? Resnici na ljubo moramo odgovoriti, vbogi posestniki v Dobji! Kdor bi ne govoral tako, bi plaval in lagal, kakor Vurkele. Ogle si, dragi kmetje in vsi davkoplačilci vendar! Kripeljam, kam je zabredlo ljudstvo v Dobji. Kam pripeljal, in kako izmolzil župnik Vurkele v Dobji bočane! On pa pri črni mizi sedi in polni in nikdar siti trebuh z denarjem, katerega k s krvavimi žuljami pridela. Ako bi si pa kakega človeka le v nedeljo privoščil par kupic v grizlejš mesa, oh pa trdi, da je greh, lakomnost, požrešnost itd. Tako govori, misli pa tovo da bi še le tiste kapljice vina in gril mesa v svoj želodec stlačil. Dostokrat krič prižnice: Ne delajte krivice, povračajte mi s dobrom, odpuščajte sovražnikom itd. Mi pa vprašamo, gosp. župnik: Kedaj bodeste Vi enkrat nehali iz vbogega kmeta molziti narje in bernjo? Kedaj bodeste nehali da zdráže in sovražstvo? Menda se bodele ravno po starem prigovoru, kateri pravi: Pijano preobrne, kadar se v graben vrzne! Hudega V dozdaj nismo storili, Vaše hudobije, zdráže in druge hinavake čine smo odkrivali iz dobre namena, da bi se poboljšali. Kedaj bodeste v vražnikom odpuščali, ker ste se sami izjavili da ne greste bolnika prevediti z svetimi sramenti, če bi Vas bil prej kedaj razžalil? Če ne govorimo resnice, tožite nas! Dokaz imamo dovolj! Veliko tem podobnih stvari imamo še za povedati, za to pa rečemo: na denje!

Napredni Dobočani.

Sv. Urban nad Ptujem. Nas Urbančani nismo veseli slišati, da so Hajdinčani že nezadovolj s svojim kaplančekom z imenom Potplatnik, se vtika v njihove domače in društvene reči. In se vam le bolj udomači to človeče, potem še bodeste spoznali tega rogovileža. — Veditel! mi šene rado laja. Čast Vam bodi torej, da mu pravočasno odbijate rogove, da ne bo povzročil prepira in nemira, kakor pri nas. Povsod, kje je služboval ta nemirnež, je povzročil strašno sovražstvo. In ta človek oponaša se kot božji namestnik! V Pohorje naj bi ga poslalo škofstvo, kjer bi se z kozami rogovilil... Mirolo nim, pošteni ljudem naj bo tudi značajan hvatnik — ne pa zlobnež. Pri nas pajdašil se le s fanti, ker baje ženskih ne mara (?) B dinski fantje, izogibljite se tega moža!

Iz Črešnic v Konjiškem okraji. (Svojevzobzadljivi učitelj.) Ivan Ravbar, šolovodja na razrednici v Črešnicah, ki je bil leta 1904 Primorskega tukaj nameščen, hrepeni po mogočih dohodkih, dasitudi se mu je plačilo Štajerskem v primeri s poprejšnim zdatno višalo; zraventega ima še dohodek za osh poštne nabiralnice, namesto velikih stroškov pošto, kakor je poprej bilo. Šolski vodja Ravbar kupčuje in prodaja pa tudi karte razgleda ter oškoduje s tem svojo ubogo sosedinjo krico. Šolsko snaženje je poprej skrbna sestvestno oskrbovala, a Ravbar ji tudi te kroni na mesec ne prepusti ter pometa s deloma sam, deloma njegova 11-letna hčera tej pa tej enkrat celo površno, in to neposred pred začetkom nuka, namesto po dokončanem, a ob četrtkih nikoli, tako da je vse delo s prahom naloženo. Zato mora učiteljica del sama dati prah odstranjevati. Vrhuteg Ravbar cele štiri leta na neredni način vse napenjal, da bi njegova žena za nekaj km plačila kot učiteljica ženskih ročnih del niščena bila četudi ni skušana in nima sploh bene sposobnosti za ta pouk. Da bi pa ne hitreje in gotoveje dosegel, je svoji učiteljicu akušnjo ž. r. d. hudo nagajal, jo neprenehatožil okr. šol. svetu ter jo premeteno zbadal pikal, da se je potem nathoma močno žalila jezila ter tako nevarno zbolela. Prosila je dva tedna dopusta, kar se ji je od okr. šol. Konjice takoj dovolilo, a njeni šolovodja Ravbar ji tega dopusta ni hotel povedati, zato je rano se v mrazu in ledu zopet na težavno podala in se s tem še huje pokvarila. Ravbar si sedaj veselo domišljuje, da je s to zvijačocilj ali smoter dosegel.

Frankovci pri Ormožih. Dolgo smo čakali delitve podpore, poškodovani pretečeno leto toči. Zdaj pa pogledimo, kako se ta denar deli. Naš župan Franc Pavlinič, ki ima devet tisoč gold. gotovega denarja, zdaj precej lepo vsoto podpore. Mi smo radno

ali je... Nadalje... nego o... podpor... čamo... je toča... cej ma... sovrašt... prosim... to pod... vici raz...
Št... nju. I... naznan... tekeli... stranka... 3 razre... rikalci... v reku... volitev... 4 kleri... šnopsa... naša!... in vpil... joje št... voriti... imajo... klerikal... stranka... se je h... spodarj... „katiol... te dobr... ti si že... strinja... hvalil... pisal... kako m... kakor t... farani... je bila... občina... podrl... in strel... klio: za... živijo n...
Cir... podlemu... raschina... nepošte... nami m... visoki s... duše. V... gospoda... roka pra... panju!
Gut... ram tud... Eden, k... kaj zakr... obrt. Bi... pisana i... pa za ti... dan več... način ob... let svoj... novem... pa njego... se pa p... preglasn... dolgo ča... mu je p... lajat, dr... slab bil... to je do... pojesti n...
M... Od... sledeči... Št... jerca... v Budim... značila... skega tr... ljévino... Ogrskem... spoštovz...

ali je on potreben podpore in če jo tudi sprejme. Nadalje je dosti takšnih, ki ne plačajo več štirde nego okoli 40 kron, ali zdaj pa dobijo dosti več podpore; tudi ne sejajo žita in pšenice; mi plačamo štirde do 140 kron ali še več, ter nam je tola istotako škoda naredila, pa dobimo precej malo svoto podpore. Zdaj se vidi, kje pride sovraštvo med ljudmi in tudi preklinjanje. Zatoraj prosimo okrajno glavarstvo, če je mogoče da se to podporo primerno razdeli in bo tudi po pravici razdeljena.

Več posestnikov iz Frankovec

Št. Janž na vinski gori pri Velenju. Dragi nam „Štajerc“! Dolgo časa se ti ni naznanilo naše obč. volitve. Skoraj bo čas pretekla in triletni boj, da je zmagala napredna stranka. Pred tremi leti je bila volitev za vse 3 razrede. A v 3. in 2. razredu so pogoreli klerikalci. 1. razred pa se je zavlekel, ker je bil v rekurzu do 3. svečana t. l. Ta dan je bila volitev za 1. razred. V 1. razredu so prišli le samo 4 klerikalci v milost. Tedaj so začeli vpiti, od snopsa pijani kot grešna duša: „Koj, zmaga je naša!“ Neki Jurij je stegnul svoj vrat kakor gos in vpil: „Joj, hoi, zmoga je nooša, tudi fanek joje špojs, glih tako!“ Kakor se je slišalo govoriti, je g. župnik v farovžu rekel: „Kaj neki imajo na volitvi, da tako vpijejo? No vprašajte klerikalci, kdo pije snops? Ali je napredna stranka tako vrisčala, kakor klerikalna? Na to je se hitro neki dopisunček hvalil v „Slov. Gospodarju“, da je v Št. Janžu na vinski gori „katoliška“ stranka zmigala. Pa dopisunček, mi te dobro poznamo; ti nisi nikakor „katoliški“; ti si že večkrat kaj takega napravil, kar se ne strinja z apostolsko vero. Neki Kokerc se je hvalil, da je g. župnik v „Gospodarju“ vse to pisal. Mi pa župnika bolj poznamo in vemo, kako miren je, da se ne vtika v take stvari, kakor ti zdvijani klerikalci! Teh ljudi se Janški farani vendar nič ne bojimo. Dne 10. sušca pa je bila volitev za novega župana. Tedaj je cela občina pričakovala, kdaj se bode „Portartur“ podr. A premagan je bil brez vsega smodnika in streljanja. Velikanski poveljni se je zaaljšal klic: *zdaj je ao novi župan Anton Voduschek!* Živijo napredna stranka!

Cirkovce. Nam se ne zdi vredno da bi podlemu napadu na našo spoštovano gospo Starachina odgovarjali. Ali to smo spoznali, da je nepošteno, človeka napadati, kateri živi med nami mirno in pošteno. Vsaj vidimo, na kako visoki stopinji izobrazbe so te klerikalne revne duše. Vam diši „konzum“, kaj ne, klerikalna gospoda?! Le odgovarjajte ljudstvu, saj vas bo roka pravice kmalo dosegla! Fej takemu naostpanju!

Več faranov.

Gutštajn. Dragi „Štajerc“! Naznaniti moram tudi jaz, kako se pri nas v Gutštajni godi. Eden, ki je že več let obrtnik in še ni nikdar kaj zakrivil, je lansko leto začel spet drugi nov obrt. Bilo je toliko nasprotnikov, da so nepodpisana pisma orožnikom pisali. Orožniki so se pa za tista pisma zanimali in so res hodili vsaki dan večkrat ogledovat, da bi se moglo na kak način obrtnika kaznovati. Ker je pa mož že več let svoj obrt po pravici peljal, tudi sedaj pri tem novem obrtu vè, kako se mora zadržati. Ker pa njegovi nasprotniki že drugzega ne vejo, so se pa pri orožnikom pritožili, da njegov pes preglasno laja. Res je prišel orožnik in je tako dolgo čakal, da je gospod tega psa prišel ter mu je prepovedal, da pes ne sme tako glasno lajati, drugače bo kaznovan. Ko bi ta gospod slab bil, bi ga nasprotniki že davno pojedli; pa to je dobro, da je močan in krepek, zato ga pa pojedsti ne morejo. Za danes dovolj!

Novice.

Madžaroni proti „Štajercu“!

Od poštné direkcije v Gradcu smo dobili sledeči spis:

Štev. 235.32/III. Spoštovanemu uredništvu „Štajerca“ v Ptujju! Kr. ogrska poštna in brzojavna direkcija v Budimpešti je z dopisom z dne 20. marca t. l. naznanila, da se je časniku „Štajerc“ po razglasu ogrskega trgovinskega ministerstva poštni debit za krajevino Ogrsko odtegnil; vsled tega se naročnikom na Ogrskem doposlani „Štajerc“ ne dostavlja. O tem se spoštovano uredništvo obvešči itd. . .

To se pravi: Madžaronska vlada noče več naš list dostavljati! Kje so vzroki? Trgovinski minister na Ogrskem je Košut, — sin veleizdajalca Košuta, ki je peljal krvavi boj proti Avstriji, zdajjal ničvredni denar in spravil na ta način tisočere ljudi ob pošteno premoženje, ki je nadalje v neskončni predrznosti rekel, da je cesar Franc Jožef odstavljen od ogrskega trona in ki je končal kot veleizdajalec. Ta mali, gladki sinček puntarja Košuta se zdaj repenči kot trgovinski minister in hoče s krutim nasiljem premagati vse, kar ne trobi v betijarski rog. „Štajerc“ je edini list na Slovenskem, ki piše z ojstro brezobzirnostjo proti požrešnosti, izsesavanju in zatiravanju ciganskih Madžaronov. „Štajerc“ je edini list na Slovenkem, ki je odločno pokazal, da se je Košutova nasilna gospoda zredila na troške avstrijskih davkoplačevalcev. In zato jeza, — kajti „Štajerc“ ima na Ogrskem veliko naročnikov, Košut pa se boji, da bi ti naši naročniki ne postali modri in ne sprevideli sleparstvo tiste nasilne druhalci, ki gospodari danes na Ogrskem. In zato nam je pritriljavi sinček veleizdajalca Košuta prepovedal pošto . . . Smešno! Pa še nekaj! Iz zanesljivih virov se nam poroča, da so se tudi hrvaški popi pritoževali čez „Štajerca“ in prosjajali pri Košutovi madžaronski vladi, naj se nam poštni debit odtegne. Ti hrvaški popi vladajo kakor slovenski politikujoči farji le vsled neumnosti ljudstva in zato se bojijo, da bi to ljudstvo ne izpregledalo. Košutovi in hrvaški popi v bratski ljubezni so naš list za Ogrsko prepovedali . . . Hahaba! V dobri družbi smo, kajti vsi pomembni, svetovni listi (m. dr. tudi krasni list „Jugend“ in „Simplizissimus“) so na Ogrskem že prepovedani. Seveda, vladujočim zatiralcem na Madžarskem bi bilo ljube, ko bi nam mogli diktirati par let ječe, kakor jo diktira sramotna krvava ogrska justica toliko narodnim mučenikom. Pa to ne gre! Za to nas bombardira pritriljakovec Košutelj s papirnatimi bombami. Revček, ali ne veš, da se blamiraš po celam svetu? „Štajerc“ bode romal tako kakor preje na Ogrsko in Hrvaško, — samo da smo ga preje odprto pošiljali, zdaj ga bodemo pa v zaprtih kvartah. Opozarjamo svoje prijatelje po Ogrskem, naj nam naznanijo, je-li želijo list v kuverti ali ne. Poština bo višja, ali to lahko vsak žrtvuje. Mi pa bomo i zanaprej peljali odločni boj proti nasilni bandi, ki se repenči na Ogrskem, ki se krohota vsaki pravčnosti in o kateri bode zgodovina enkrat tako pisala, kakor piše zdaj o avarskih in hünških divjih razbojnikih . . .

Iz Spodnje-Štajerskega.

Ptujska copernica je zopet v našem mestu in cigani ljudstvo. Nekega kmeta iz ormuškega okraja, kateri je bil okraden, je ta babura na zviti način napeljala, da bi izvedla tata, ako ji kmet da neko svoto denarja. Tisti kmet pa danes proklinja to baburo, ker je prišel ob svoj denar! Opozarjamo ljudstvo na to sleparko, katera ljudstvo te cigani. Žalostno je, da je še danes ljudstvo tako neizobraženo in da taki babi več veruje, nego kakemu zdravniku! Vsi tisti, kateri so osleparjeni od tega švindeljna naj se obrnejo do nas pismeno ali ustmeno in mi bomo preskrbeli, da se ubogo ljudstvo ne bo še dalje ciganilo!

Župnikove klofute. Župnik iz Galicije pri Žalcu je bil toženi zaradi pretepavanja. Sprl se je namreč s svojim organistom in mu podelil končno 3 klofute. Ker so klofute na Avstrijskem tudi za duhovnike prepovedane, plačal bode fajmošter za vsako klofuto 10 K, skupaj torej 30 K. Ljubite bližnega in — ne klofuttajte!

Subvencijski merjasci. V kolikor dovoljujejo sredstva, laho dobe člani kmetijske družbe subvencijske merjasec le tedaj, če vpslojejo potem podružničnih načelstev natanko (kakor račune) izpolnjene reverse z aro 30 K najpozneje do 15. aprila. Navadno se v enem kraju lahko nastavi samo en merjasec; v izjemnih slučajih, če se jih rabi več, mora načelstvo podružnice to dokazati.

O vzornih kletih. Sprejeli smo: „Z svojo deželno vzorno klet odgovarja zveza kmetijskih zadrug na Štajerskem vedno bolj namenu, da dovozi narurna vina naravnost konzumentu. Delo zveze se v tem oziru tako ugodno razvija, da so kletski prostori z ozirom na naraščanje

prometa že premali. Da se zamore ugoditi vsestranskim zahtevam, se je sklenilo, da zgradi zveza na lastnem posestvu v Algersdorfu novo klet odnosno skladišče. S tem delom se je že pričelo. Deželna vzorna klet (Landes-Musterkellerei) bode v kratkem svoja skladišča vina zopet spolnila. Vinogradniki imajo tedaj priliko, oddati svoja narurna vina štajerske vrste. Nakup se vrši na podlagi pismenih ponudb in zapечатnih prob (Kostproben). Poslati se imajo ponudbe na zvezino vodstvo v Gradec, Franzensplatz 2 ter imajo obsegati: 1. Ime in stanovanje prodajalca. 2. Množina, vrsta, gorice, kraj in letnik vina. 3. Cena per liter od oddajalne postaje brez posede. 4. Oddajalno postajo. — Od vsakega ponujenega vina poslati je 3 zapечатnih prob v steklenicah z najmanje 1/2 litra in dobro shranjeno v kistah. Dopolnje se to najkasneje do 23. aprila t. l. na naslov „Kellerei-Verwaltung des Verbandes landw. Genossenschaften in Algersdorf bei Graz“. Na zahtevo se proda ali brezplačno posodi lesene kište s 3 steklenicami po po 500 gramov vsebine; cena 1 K. Muštri se poizkusijo od tozadevne komisije po njih vrsti in drugih lastnostih nepokvarjenega vina. V dvomljivih slučajih se vrši kemična preiskava. Kupi se edino popolnoma zanesljiva štajerska narurna vina!

Filijala kmetijske družbe v Ptujju priredi 16. t. m. shod s poizkušnjo lanskih vin. Vina naj se do 15. t. m. pri g. Osterbergerju oddajo.

Kmetijski shod je priredila podružnica Št. Ilj kmetijske družbe p. k. v Zg. Sv. Kungoti. Predsedoval je shodu načelnik g. Reppnig. Ravnatelj g. Stiegler pa je predaval o sadjereji. Takih shodov potrebujemo!

Mestna policijska straža v Ptujju je v mesecih januar, februar in marc l. 1908 aretirala 6 oseb zaradi zločinov, 25 zaradi prestopkov po kazenskem zakonu, 2 zaradi policijskih prestopkov; naznanila je sodnijsko zaradi zločinov 12, zaradi prestopkov 38, zaradi pol. pregreškov 142 oseb; nadalje je zadržala zaradi izgrediv v pijanosti 44 oseb, zaradi brezposelnosti 5 oseb.

Požarno brambo so ustanovili vrli možje v Zgornji Pulskavi.

Gluhi in mutasti otroci na Štajerskem se množijo; štajerska dežela stoji v tem oziru na 3. mestu vah kronovju. Skupno število gluhih in mutastih je na Štajerskem 3000. Od teh je bilo v letih 1890—1899 skoraj 900 šolskih otrok. Od teh ubogih otrok se je moglo v deželnem zavodu samo 270 sprejeti. Vei drugi se niso mogli sprejeti in so postali večinoma breme za občino. Potrebna bi bila tedaj zgradba novih zavodov. Zanimivo je tudi, pregledati razdelitev teh gluho-mutastih otrok na posamezne sp. štajerske okraje. Padlo je: pa celjsko okolico 98, okraj Konjic 11, Lipnica 50, Ljutomer 8, Maribor (mesto) 6, Maribor (okolica) 77, Ptuj (mesto) 2, Ptuj (okolica) 22, Radgona 10, Brežice 19, Slov. Gradec 12.

V cerkev vlomili so v Radgoni. Nabiralnice denarja pa so bile precej prazne, tako da so vlomilci odšli z dolgimi nosovi.

Zopet uboj. V Verstinju pri Ptujju se je zgodil zopet uboj. Znani pretepač Vauda je živel v prepiru s posestnikom Špindlerjem. Prišel je vsled tega v njegovo stanovanje in ga napadel. Vsled tega je potegnil Špindler nož in mu ga sunil v srce. Vauda je bil takoj mrtev.

Pred mrličom! V Ragoznici pri Ptujju je umrl mlinar Pukšič. Mlin je prodal že preje F. Rašlno. Poleg mrliča so se sprli in mladi Pukšič je pri tej priliki brata Rašl z nožem težko ranil. Za to naj bi se brigali duhovniki, ne pa za politiko!

Ponesrečil je pri sekanju dreves 69 letni Černe v Leskovcu pri Črešnjevcu. Na nesrečo neža je padlo drevo in je bil kmalu potem mrtev.

Iz Koroškega.

Dva pomembna shoda.

Preteklo nedeljo sta se vršila v koroški Rožni dolini dva velepomembna, lepa shoda: prvi v Rožu in drugi v središču prvaškega hujskanja, v sv. Jakobu. Vreme je bilo presneto slabo; snežilo je kakor sredi v zimi. Ali v kljub temu se je na obeh shodih zbralo nepričakovano veliko množ. Ta dva shoda sta pa dokaz, da ljudstvo v Rožni dolini kakor

aploh na Koroškem ni zadovoljno s tisto grdo, vsakemu gospodarskemu delu škodljivo gonjo, ki jo vzpirajo čez Karavanke došli kranjski hujskači. — Shod v Rožnu se je vršil ob 10. uri dopoldne v Leuthnerjevi gostilni. Prostori so bili nadtlačeno polni, predsedoval pa je neki domači predsednik. Od nasprotnikov ni bilo ne duha ne sluha. Kot prvi je govoril državni in deželni poslanec, kmet Karl Kirchmayer. V dolgem, lepem in domačem govoru je razložil ta pravi kmetijski poslanec sedanjih političnih položaj. Predaleč bi nas peljalo, da bi ves njegov govor objavili. Ali to lahko rečemo: ta Korošec, ki je kmet in poštenjak do kosti, je več vreden in je več storil, nego celi kup frakarskih prvaških poslancev. Kaj šteje orgljar Grafenauer proti temu kmetu Kirchmayerju? Prvi je odvisen od vsakega faroškega hlapca, — Kirchmayer pa je samostojni, brezobzirni kmet. Zbrani volilci so njegovemu krasnemu govoru živo odobraval. Posebno pa je vsi razveselila izjava, da hoče in bode Kirchmayer s vsemi močmi proti srbski pogodbi deloval, s katero se hoče naše domače kmete popolnoma uničiti! Za poslanecem je govoril naš urednik Karl Linhart o političnih razmerah na Koroškem. Razvijal je posebno hinavski, Korošcem škodljivi nastop prvaško-klerikalnih hujskačev, ki se zbirajo okoli „Mira“. Navdušeno so ploskali poslanci tudi temu govoru. Shod se je sicer končal brez vsacega nesporazumljenja in prepira. Sprejela se je rezolucija, ki jo potem objavimo. Lahko se reče, da že dolgo ni bilo v Rožnu tako imenitnega shoda. — Kar se tiče shoda v sv. Jakobu, je bilo pričakovati burnih dogodkov. Shod se je vršil v gostilni g. Schusterja. Vse je mislilo, da bodo črnihi prišli in opravili tiste presnete „računske napake“ Kobentarja in Ražuna. Govorilo se je tudi, da bode Ražun s svojimi pajdaši prihitel in povedal, kar ima za povedati. Ali ko je ta politikujoči črnosuknež izvedel, da pride poleg poslanca Kirchmayerja tudi naš urednik Linhart, ostal je s svojimi hlapci raje doma. Le par posameznih klerikalcev je došlo, ki so se pa mirno obnašali, ker so čutili, da govorijo naprednjaki resnico. Tudi na tem shodu je govoril v prvi vrsti poslanec Kirchmayer. Burno se je temu dičnemu kmetškemu zastopniku ploskalo. Za njim je govoril naš urednik Linhart v slovenskem jeziku. Tudi njemu se je živahno odobraval, posebno ko je prijel prvaške klerikalce za ušesa in jim je zapel hudo pesem. Nadalje je govoril urednik Lackner iz Celovca. Vsak govor je bil odobran in le en klerikalec je glasoval proti rezoluciji. Ta rezolucija, ki se je sprejela na obeh shodih ednoglavno, se glasi:

»Danes zbrani volilci se zahvaljujejo g. poslancu K. Kirchmayerju za njegovo dosedanje delo za kmetško stvar in za njegov lepi govor; izražajo mu tudi vnaprej svoje polno zaupanje ter ga prosijo, da z vsemi sredstvi prepreči srbsko trgovsko pogodbo. Nadalje se zahvaljujejo zbrani volilci uredniku g. Linhartu za njegov navdušeni, resnični govor ter ga prosijo, da brez ozira na lajanje nasprotnikov tudi v bodoče z ednako močjo za napredek in narodni mir deluje.

Tako sta se izvršila shoda. Dal Bog, da bi mračna misel ljudstvu sovražnega farštva nikdar ne zmagala! — Koroška Koroščem, — to naj nam bode geslo!

Napredna zmaga. 26. p. m. se je vršila v št. Vidu v junski dolini občinska volitev. Vkljub nasilju črne garde so zmagali naprednjaki. Čast jim!

Fajmošter Svaton. To je tisti češki — „duhovnik“, ki spiše na enem sedežu 25 sklenjen Seifricovega piva, se je pri občinskih volitvah v št. Vidu v junski dolini posebno odlikoval. Na vse mogoče načine je ta skoraj vedno malo narkani gospodek volilce na svojo stran spravjal. Nekemu naprednemu volilcu je predlagal, da naj noč pred volitvijo v farožnu ostane; dotičnik je to seveda odklonil, kajti vsakdo noče biti s Svatonom pod eno streho. K istemu volilcu je prišel Svaton potem ob 3. uri zutraj, da bi ga še nadalje nagovarjal. Vprašanje je, ali je bil Svaton do 3. ure tešč, kajti le tešč sme mase brati. In vkljub vsemu temu je Svatonič pogorel. Revež! Ostani, ti črnosuknež, pri tvoji službi, pij tvoje pivo in za občino pusti skrbeti — trenejše ljudi!

V Bistrici v Rožni dolini se vršijo v kratkem občinske volitve. Črni klerikalci že hujskajo v

svojem „Š-Miru“. Opozarjamo pametne občane na današnji naš članek „Napredno in klerikalno gospodarstvo“. Ne pustite se zapeljati od lažnikov!

Cesarjevo častno medajlo so dobili sledeči gospodje, ki so že 25 let člani požarne breme v Veldenu: Ferd. Egger, Mat. Berginz, Jos. Krassnig, Joh. Feissig, Jos. Czihak. Čestitamo!

Lepi sinček je Matija Steiner v Baljaku. Ukradel je svojem očetu stvari za 124 K. Za take smrkolina je pač palica najboljše kazen.

Tatvina. Zaradi tatvina se zaprli neko Auo Schraffl v Baljaku, ki je služila v hotelu Moser.

Smrtna nesreča. Pri zgradbi taverske železnice se je podrl „gruš“ in ubil enega delavca ter ranil 15.

Po svetu.

Farovski računi so še vedno takšni, kakor da bi ne živel nikdar cesar Jožef II.. Neki slovenski rudar nam piše iz Pruskega (Recklinghausen): „— Dragi mi „Stajerci“! Čital sem v 13. št. o poroki nekega trboveljskega rudarja; župnik Peter je možn 8 K 60 h računil. Žalibog, meni pa je računal pobožni g. Janez Nemančič v št. Janžu na Dolenjskem za poroko in mašo 10 gold. Mogoče je bilo vino tako drago, ki smo ga s svati v farožnu pili! Prišel sem takrat iz Nemškega in župnik je menda mislil, da posedujem milijone. V moji rojstni fari sem plačal za 3 oklice 3 K, vse skupaj torej 23 K čistega denarja. Tako se dela z rudarji, ki si morajo vsak vinar v krvavo težkem delu pod zemljo prislužiti. Bilo je to 7. prosinca 1907. S spoštovanjem vaš naročnik Jos. Zupančič.“

— Taki so črni računi! Ponavljamo še enkrat, da se lahko vsakdo brani in zahteva preveč plačani denar nazaj!

Veliko poverenje. Neki najemnik je poveril davčni blagajni v Almeriji na Španskem okroglo 5 milijonov pesetas in jo popihal.

Vinska produkcija na svetu. Na celem svetu se pridela vsako leto okroglo 4000 milijonov galon, to je 18.000 milij. litrov vina. Največ vina pridela Francoska (1453 milij. galon), potem Italija, Španija, Algir, Portugal, Avstrija (77 milijonov galon), Ogrska (68 milij. g.) itd.

Slovenske kmetijske vojne.*)

Odkar so zavladali Habsburžani štajerski deželi, so bili kmeti podložni duhovski ali posevni gosposki. Nesvojni kmeti niso smeli po svoji volji ravnati s svojim posestvom in se naseljevati, koder so hoteli, zakaj kmeti in kmetije, oboje je bilo last zemljiških gospodov. Sodile so jim graščinske gosposke in nekatere so imele celo pravico obojati jih na smrt. Vsi kmetijski podložniki so bili dolžni gosposki opravljati davščine! Dajali so ji razne pridelke in domače živali, kakor žito, kuretno, jajca, jagnjeta, predivo i. dr., ali pa gotov denar. Vse te davščine so sploh imenovali desetini. Poleg tega so tlačani in graščakom t. j. obdelovali so brez plačila graščinska polja, postavljali graščinska poslopja in za graščinske love nosili mreže, ribnjake, pasti in druga lovila.

Hudi časi so napočili kmetom ob koncu petnajstega in začetku šestnajstega stoletja. Turki so skoro neprestano napadli slovenske dežele, pustošili polja in travnike in požigali poslopja in hiše. Vrhutega so graščaki prezirali zapisane pravice (stara pravda) slovenskih kmetov in jim samostalno nakladali nove davščine in nenavadno tlako. Videti je bilo, da jih hočejo graščaki vklentiti v najtežji jarem sužnosti. Zato so leta 1515. sklenili kmeti južnega Štajerja, Kranjske in Koroške zvezo (punt, puntar) in zgradili za orožje. Pri Konjicah so imeli velik zbor, na katerem so sestavili svoje tožbe in pritožbe in jih izročili poslancem štajerskega deželnega glavarja Sigmunda pl. Dietrichsteina, naj jih sporoči cesarju. Med tem se je raznesla govorica, da se cesar z njimi zлага, in pogumno so udarili na graščake. Osvojili so si mesto in grad Brežice, Poldsredo, Bizeljsko, Studence i. dr. ter jih dobro oplenili. Nato so notranjeavstrijski velikaši oborožili vojsko in ji postavili na čelo poveljnika Jurija pl. Herbersteina. Ta je z dobro oboroženimi konjiki premagal kmetake čete pri Vuzenici, Celju in napolagal pri Brežicah.

Nato je cesar Maksimilijan I. ukazal, najj nove tožbe in pritožbe tlačanih kmetov preiščejo, ali temu so se uprli ošabni graščaki. Naložili so kmetom celo nove naklade in uporniki in njihovi potomci so plačevali za „večno kazen“ do 16. let tako zvali „puntski krajcar“.

Še hujski upor je bil l. 1573. na spodnjem Štajerskem. Fran Tachi, ki je imel deželni knežjo graščino Stattenberg blizu Ptujja v kupu, je tako nesramno in neusmiljeno odražne podložne kmete, da so se ti dvignili in združili pripravi z upornimi kmeti okoli Planine, Laškega trgovega graščine Suseda na Hrvaškem. Njih vojvoda bil Elija Gregorič. Toda Juri Schrattenbach, poveljnik stanovskih vojakov, je premagal in razkopil kmetске graščine pri Piljštanju. Nadvojvoda in deželni knez Karel je nato ukazal odpraviti krivice, a temu so se razmere podložnih kmetov le malo izboljšale. Zato so se spodnještajerski kmeti l. 1635. zopet uprli in opustošili gradove tlačiteljev. Cesarska vojska je sicer zatrla upor, a vlada ni kaznovala onih graščakov, ki so velike krivice delali svojim podložnikom. Še za cesarice Marije Terezije so se tužne razmere slovenskih kmetov nekoliko izboljšale.

„Nevarnost, ki preti vsemu našemu ljudstvu vsled razširjenja klerikalne moči, je velika. Nerfostna predni možje so se v lepem navdušenju združili da peljejo boj proti klerikalstvu. Mi ne vidimo v zapeljanih možeh naše nasprotnike, temveč naše brate. Ali vsled tega smatramo za svoje dolžnost, ljudstvo izobraževati, da vidi zanj začetne v katerih leži. Mi hočemo ljudstvo še v zadnjem hipu svariti pred gospodarskim prepadom, ob katerem že zdaj stoji. Ali verska čustva, ki jih ljudstva ne sme nikdo dotakniti, pač pa naglašamo boj proti ionim, ki hovesa za moralni vero v ljudskem srcu gojiti, ki pa izrabljajo vero le za svoj posvetno moč.“

Prof. Hans Crammer.

Književnost in umetnost.

„Slike iz štajerske zgodovine“, spisane za slovenski štaj. šole s cesarjevo sliko. Knjižica stane 20 vin. in prvo je založila knjigotroznica Ulr. Moser (J. Meyerhoff) odpadk. Gradcu. Priporočamo jo kot dobro čtivo za mladino. Knjižica obsega 48 strani in sledeče oddelke: 1. Najo starejši prebivalci: Kelti in Rimljani. — 2. Novi prebivalci: Nenci in Slovenci. — 3. Ime Štajersko. — 4. Rudolf Habsburški. — 5. Habsburžani in celjski grofje. — 6. Slovenske kmetijske vojne. — 7. Tri nadloge štajerske. — 8. Gradovi in stare plemenške rodbine. — 9. Mesta in meščani. — 10. Francozi na Štajerskem. — 11. Nadvojvoda Ivan. — 12. Cesar Franc Jožef. — 13. Posegaje po tej knjižici!

Gospodarske.

Sadjarji! Lansko jesen so dobili posestniki v katerih krajih naše ožje domovine, namreč tam, kjer sadno dreve obrodilo, prav lepe svote za sadje. Če mu je bila neprimerno visoka. Vse se je dalo spraviti denar, ja po nekod celo lesnike. Kupci niso bili to izbirčni, kakor drugokrat. Pobrali so tudi krastavo od toče poškodovano sadje in to za cene, ki jih niso ponujali za izbrano, lepo robo. Marsikateri je spravil izkupiček v žep s trdnim sklopom, da boče od sadja znanepj sadno dreve bolje negoval, da ga boče trdnejši, čistil, gnojil, pokončaval škodljivce i. t. d. Jesen in zimste bili za vsa ta dela neizmerno ugodne. Če pa se sedaj ozremo po naših kmetških sadonosnikih, vidimo, da je ostalo vse pri starem. Dreve kaže kaj žalostno slikati. Povsod je videti polno suhljadi, mahu, limovca in gostičnih gnjezd. Krone so šestokrat pregošte. O gnojnih ni duha ne sluha. Storjeni sklep je pozabljen. Tako torej naprej! Oni posestnik, čegar cilj je svojemu posestvu izviti največji mogoči dobiček, mora se ne le poprijeti starih panog kmetijstva, ki mu to po danih razmerah omogočijo, ampak on mora tudi umno kmetovati. Seveda li odločil tudi za negovanje sadnega dreva, tedaj mora držati vseh pravil umnega sadjarstva, ako hoče imeti dovoljen uspeh. Treba mu boče ne le izbrati primerne sorte in pravilno saditi, ampak tudi nadomestiti v zemlji tiste redilne snovi, katere je sadno dreve uporabilo za svoj in razvoj sadja. Ja, on naj da še v nazaj, naj skrbi še za rezervno. Kjer sadno dreve redajo gnojijo in ga pravilno negujejo, tam imajo redno več manj plodovito, sadno leto, ako vremenske uime ne sejejo vmes. Dokazov imamo dovolj na južnem Trnškem, kjer je sadjarstvo na visoki stopnji. Pri nas pa vijo v letih, v katerih ni sadja, da se dreve odpočije. Res je, da odpočija, a ne dreve, ampak izsesana zemlja, dokler se ne zbere v njej tista množina drevnih koreninam pristopnih redilnih snovi, ki je potrebna za ta

*) Iz knjižice „Slike iz štajerske zgodovine.“

voj novega sadja. To odpočivanje traja tu manj, tam daljša: zato imajo tudi po nekod vsako drugo, nekje pa vsako četrto leto sadno leto. Nadalje se mnogokrat opazuje, da drevice sicer nastavi rod, a sadje prezgodaj odpada, ne da bi to povzročili različni škodljivci. Kriva je temu lahko prevelika suša, še večkrat pa je vzrok pomanjkanje hrane. Sadno drevice je za primerno gnojenje zelo hvalježno. Če sodi dovolj hrane, lahko bolj pogosto in obilneje rodi. Sad je lepši in boljši; drevesom pa manj škodujejo različne bolezni. Najprimernejši čas za gnojenje je od jeseni, ko preneha rast, do pomladi, ko se začne novo življenje v naravi. Stari hlevski gnoj je najpripraven za to gnojenje. Gnojiti pa je pod celim drevesom, ja še celo izven obširja krone, ali pa vsaj v kolobarju pod skrajnim koncem krone. Samo pri deblih gnojiti, kar se največkrat dogaja, je napačno, ker tam koreninica-sesalk, ki sprejemajo hrano. Zelo se priporoča poleg hlevskega gnoja uporabiti še umetna gnojila. Gnojenje je potlej tem popolnejši in se ti večji izdatki dobro obrestujejo. Kakšna umetna gnojila in koliko jih vzeti, se ne da kar tako meni tebi nič predpisati, vendar se povprečno računati pri razdaljavi 10 m x 10 m približno na eno drevo: 2—3 kg 40 odstotne kalijeve soli, 4—5 kg superfosfata in 2—3 kg žveplenokislega amonijaka. Sicer pa se v navadnih okolščinah spozna po znanosti drevoja, katere redilne snovi primanjkujejo. Saba rast nas opominja, da je treba dušika, ako ne nastavi drevice cvetja in sadja, pa fosforove kisline in kalija. Dušik, ki pospešuje bujno rast, dodamo zemlji bodisi v žveplenokislem amonijaku, ter v čilskem solitru ali pa tudi v gnojnici, ako je imamo dovolj. Fosforova kislina in kalij vplivata na nastavljanje cvetnih popkov in zorenje sadja ter lesa. Prvo vsebujejo superfosfati (fosfati sploh) in Tomasova žlindra; kalij pa je v kalijevi soli, ter tudi v lesnem pepelu (v premgovem ne). Namesto superfosfata se lahko vzame tudi 6—8 kg Tomasove žindre; namesto žveplenokislega amonijaka pa enako množino čilskega solitra. Razven zadnjega je vsa druga gnojila, bodisi umetna ali domača, rabiti v jeseni ali v zgodnji pomladi in jih je če le mogoče kakih 30 cm globoko podkopati. Čilski soliter pa se rabi še le potem ko začne rasti in sicer se ga potrosi polovica, ko prične drevice odganjati, polovica pa, ko je odcvetelo. Razven hlevski gnoj se jako priporoča še apno, posebno za zemlje, v katerih ga manjka, kakor so to večinoma ilovnate in peščene zemlje. Apno ugodno vpliva na razvoj sadja in tvorjenje sladkorja. Če je v zemlji apna dovolj, kažejo drevesa zdravo rast in je sadje lepo ter okusno. Kjer gnojstva koščasto sadno drevice (na pr. slive, črešnje, breskve, marelice i. t. d.) drevesni klij ali gumi, je največkrat temu vzrok pomanjkanje apna. Kjer ni dovolj apna, postaja drevice rado rakovo. Apno tudi greje zemljo in razkrajja redilne snovi. Apneni prah, ki ga je dobiti po ceni v apnenicah in pri trgovcih apna, je jako pripraven za to rabo. Kdor pa ima apnena laporja doma, naj se posluž tega, ki je posebno dober za peščene zemlje; medtem ko je za težke ilovnate zemlje itak bolj apno. Pa ne samo gnojenje je potrebno našemu sadnemu drevecu, treba ga je tudi očistiti limovca in mahu, staro skorjo je postrgati, gosenična gnezda je obrati in vse te odpadke sežgati. Bolj skrbno zbiram in sežigamo te odpadke, tem več uničimo različnih škodljivcev in si tako zaguramo obilnejši rod. Krone dreves so večinoma pregošte. Vsak se je že lahko prepračil, da je tisto sadje, ki na koncu vej zraste lepši, večji in okusnejši od onega ki zraste v groščavi, kamor ne pride dovolj svetlobe. Kdor ne verjame naj opaznje srako, kosa in magari škorca; ti mu bodo pokazali, kje so boljše in lepše, recimo, črešnje. Da se sadje lahko lepo razvija, mu je treba dovolj toplote in svetlobe; zatorej je pregošte krone prerediti. K tlom viseče veje je prikrašitati tako da rasejo kvišku. Suhe veje in eno izmed se križajočih je odstraniti. Veje vodenice, ki poganjajo iz debela ali pa iz starejših vej pokonci kakor vrbove šibe, pustimo samo tam, kjer je treba izpolniti kak prazni prostor; jih pa v tem slučaju prikrašamo, da poženejo postranske poganke, oziroma da nastavijo s časom listno in cvetno popje. Veje, ki jih mislimo odstraniti, je odžagati tako, da ne ostane prabeek in da se doseže kolikor mogoče mala rana, katero je z ostrim nožem ogladiti, ter pri mladem drevcu z drevesnim voskom, pri starem pa s katranom (terom) namazati, da preje zaceli in ne gnije ali prhni v declo. Da se veja ne začesne, kar se pri debelejših lahko prigodi, se priporoča jo odžagati na dva farta. Ako prereditimo drevice, omogočimo toploto, zraku in svetlobi bolj pristop; ti činitelji so pa poleg gnojenja neobhodno potrebni za povoljen razvoj drevoja in sadja. Ko smo drevice očistili, ga še namažimo z apnom. S tem mazanjem preprečimo razi mahu, ter pokončamo tudi precej škodljivega mrčesa, oziroma njegovih jajc in ličink. Zupanc.

Znamena svezega jajca. Drži jajce proti luči, če se luči svet skozi, je jajce sveže. Sveže jajce je težje kakor voda in se potopi v njej, stara jajca plavajo po vodi. Sveže jajce je na obeh koncih čutiti mrzlo, staro in gnilo je gorko. Gnilo jajce klopoče, če mahaš ž njim sem ter tja po zraku in ima zopern duh. Gnoj v kupilih, kakor smo ga zmetali na gnojišče, nima pomena. Kdor hoče, da se ne izgubi iz gnoja za gnojenje najvažnejše snovi, naj z blatom in steljo dobro pomeša še scalnico. Za večnjo trt je najbolj ugodna spomlad in sicer služijo v ta namen gorki dnevi. Sočna in gorka trta se mnogo lažje upogne, nego bolj suha in mrzla. Čepiči, ki so nekoliko napeti, so še dobri za cepljenje, vendar se morajo tudi uporabiti. Seveda se za cepljenje v aprilu boljši oni čepiči, katere smo narezali januarja ali februarja in smo jih zagrebli v zemljo ali pesek. Drugo pretakanje vina se mora izvršiti meseca

aprila, predno se je klet razgrela. Najboljše je pretakati ob lepem vremenu, ker se droždje v takem vremenu v sodu ne vzdiguje. Luna pa ne vpliva na pretakanje, kakor nekateri trdijo. Vinogradeške kole, ki jih sečemo spomladi, deti je vsekar prej 3 do 5 dni močit v 5% raztopino modre galice, nego jih rabimo v vinogradu. V tem času sečeni koli v nasprotnem slučaju radi segnijejo. Močeni koli trajajo 10 in še več let. Nikdo naj ne zamudi zato tega dela. Čim bolj svež je kol, tem bolj hitro se napije galice; staro kolje bo treba več časa namakati.

Listnica uredništva in upravn

ništva. Pohorje: Hvala! Zanimivi dopis objavimo prihodnjč. Župnik Vogrin se dela sicer kot angel čistega, pa le ni tako. Pozdrav in pišite nam večkrat! — J. C. v Hrastniku: Pišite, kakšno meso in koliko bi ga radi. Potem odgovorimo! — Sv. Ana na Krembergu: To je preosebno! Kaj drugega. Le trdno napredni ostanite! — Motnik: Zakaj se ne podpisate? Ako Vi nimate do nas zaupanja, ga tudi mi do Vas ne moremo imeti. Nepodpisana pisma grejo vsa v koši! — Več dopisov: Po možnosti prihodnjič!

Loterijske številke. Gradec, dne 4. aprila: 41, 9, 88, 70, 89. Trst, dne 28. marca: 18, 59, 8, 88, 85.

Promet razpošiljalne trgovine zahteva aparat, o katerega velikosti nima navadni clovec niti pojna Pomisliti je na tisoče in zopet tisoče komadov blaga, ki imarajo biti naloženi, da se kucepm pravčasno ugodl. Marsikatero blago ima zopet razne vrste po velikosti, barvi in mustru. Vsak posamezni komad vsake vrste blaga mora biti posebej numeriran, registriran, pri prodaji fakturiran in izbrisan iz skladišnih o registrov. Numeriranje gre v milijone in tako se lahko predstavljamo, koliko oseb in koliko delavske moči je v tej zalogi potrebno. Razpošiljalna hiša Hanns Konrad vslužbuje zdaj 200 oseb; njih delu najdemo lepe članke v letnikih 1907 in 1908. Hanns Konradovega koledarja, katerega dobijo vsi kupci te firme zastoj in poštarne prosto. Ena res splošno priljubljena lekarna je firma P. Juršič v Pakracu. Opazarjamo na njene izserate in jo napolnje priporočamo. Trvdka Karl Koelan tovarna za sukno, lodne in modno robo iz pristne ovčje volne v Humpolcu prične ravnokar razpošiljati nove vzorce obširnega sklada letne robe za gospode in gospe. — Priporočamo, da se pri potrebi na to staro Humpolčico firmo obrne ker je znana za solidna, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča.

45.000 komadov
amerikanske rezne trte
(Schnittreben)
riparia portalis
odda
F. C. Schwab v Ptuju.

Oženjen majer
za okoli 25 glav goveje živine, katerega žena bi morala svinje in kabinjo za 4 neoženjene hlapce oskrbeti, se sprejme. — Plača 50 kron na mesec in hrano. Ponudi naj se v graščini Neukloster pošta Sr. Peter v Savinski dolini. 286

Zemeljski delavci!
184
Pridni zemeljski delavci za izvršitev drénaz se iščejo za poletne mesece za zgornjo Stajersko. Ponudbe (naznanilo šitne plače) delavcev h partij srojema „Kulturtechnische Abteilung in Graz, Raubergasse 8“. Dela se odda tudi v akordu. V ponudbah treba tudi omeniti, je-li so dotični delavci že v drenazah delali ali ne.

Zdravo mlado kravo
z dobrim mlekom se hoče kupiti. Naj se vpraša pri W. Blanke v Ptuju, glavni trg 6.

Hiša
se prodá v okolici Maribora s krčmo in trgovino 2 orala zemlje in gozd. Cena 8.000 K. Intabulacije 3.000 K. Naslov „A. M. L.“ Postrestante Maribor. 261

Mesarski pomočnik,
zmožen obeh deželnih jezikov, nemščine in slovenščine, kakor tudi en hinihi hlapce in en konjski hlapec se sprejmejo. Vpraša se pri Aug. Stauetz, mesarja na Bregu pri Ptuju. 265

Denarna posojila
vsake velikosti po 4 do 5%, proti dolžnemu listu za ali brez prič za jamstvo, plača se v mesečnih obrokih v 1—10 let. Brez posedovalnih pristojbin. Posojila na realitet po 3 1/2% na 30—60 let, najvišje. Večja financiranja. 212
Hitro in diskretno se vse vrši.

Administracija „Börsen-Courier“
Budapest, Postfach. Porto za nazaj se prosí. Prosi se nemško korespondenco.

Kdo bi hotel
od 8—14 letnega fanta ali dekleta dati v neko pošteno hišo, pri kateri so brez otrok? Preskrbljen bi bil za hrano, obleko in vse, kar je za šolo potrebno. Poudbe na upravo „Stajersca“.

Mlinarski fant
priden, trezen, z dobrimi spričevali, ki zna v umetnem mlinu delati, se takoj sprejme. Vpraša se pri g. Karl Wesenschegg v Konjicah. 272

Gozdni pomočnik (Heger)
za planinski revir, posebno za kulture smrečja, za varstvo gozdov in lova, se išče takoj. Pogoji: Starost ne čez 40 let, oženjen, brez otrok ali z malo družino (žena naj bude dobra kuharica), zmožen nemščine in enega slovanskega jezika. Plača letno 600 K, pristo stanovanje, kurjava, njive, denar za streljanje (Schussgeld), premije za oškodovalce gozda in divjadi, službene obleke, bolniška blagajna, po graščinskih določbah zavarovanje za nezgode in smrt K 3000.— Poudbe s prepisi spričeval se pošljejo na: „Forstamt der Herrschaft Cernik-Snjegavič bei Novogradiška in Slavonien. 288

Trgovski gremij (Handelsgremium) v Ptuju

sprejel je v imenu svojih članov sklep, da zviša cena sladkorju za 4 vin. in sicer zaradi na novo zvišanih cen sladkornih fabrikantov. Od 1. aprila naprej stane sladkor 84 vin. pri kili.

Trgovski gremij v Ptuju.

Stoječi parni stroj (Dampfmaschine)
brez kotlja, 6—8 konjskih močij, 1/2 leta v delu, „Ringschieber-Steuerung“, se vidi v delu, da funkcijnira brez napake — se odda za polovico kupne cene vsled potrebe večjega motorja. Vpraša se pri: „Erste Cillier Dampfwäscherei in CHH.“

Jos. Kasimir

nasproti W, Sirks Nfl. 178

v PTUJU

trgovina s špecerijo, materijalom, barvnim blagom, skladišče piva bratov Reininghaus

se priporoča:

najbolja semena za vrt, polja in travnike. Različna gnojilna sredstva, kakor različno drugo blago po najnižji ceni in solidni potrebi.

Novost!!

Novost!!

Sol za kopelj „Podagrín“

izvrstna proti gihitu, revmi, ozebi in potnimi nogami.

Franz Pergler

graditelj vozov Mühlgasse 44, Maribor

priporoča

za napravo vseh vrst vozov, lastna vagnerija, kovačnica, delavnica za sedlarstvo in lakiranje v lastni hiši. Tudi ima vedno nove in prevožene vozove na razpolago. Velika zaloga dobro posušenih lesov (Werkhölzern.) 278

Kovačnica

na okrajni cesti Ptnj. sveti Lenart se da takoj v najem. Vpraša se pri oskrbništvu v Vurmburgu pri Ptuj. 260

Anton Löschnig

oblastveno izkušeni in koncesionirani stavbniški podjetnik v Novivasi (Neudorf) pri Mariboru

se priporoča za napravo betonskih vodnjakov, kakor tudi izvršitev vseh v to stroko spadajočih del, poprav vodnjakov itd. — Najboljše, najhitreje in najcenejše delo. — Prodaja vsak čas nove in stare lesene cevi za vodnjake po nizki ceni. 288

V Loki pri Žusemu

okr. Šmarje se vrši 13. aprila t. l.

živinski sejem

na katerega se bode veliko lepe živine prignalo; zato se kupci vabijo v obilnem številu.

Natakarica

spretna, večša slov. in nemšk. jezika, zmožna priprosto kuhati, ki opravlja tudi delo sobarice, sprejme proti mesečni plači ali na račun s prvim majem Hinko Dobnik, Zreče pri Konjicah. 280

Kovačnico

z velikim kladivom, brusom, mehoma, na dva ognja vse na vodno moč, na jako dobrem prometnem, brez konkurenčnem prostoru, da pod ugodnimi pogoji za več let v najem. Nastop 1. junija 1908. Hinko Dobnik, Zreče pri Konjicah.

Častna izjava.

Jaz podpisani sem g. župana Joh. Rotter v Galiciji brez vzroka tatvine obdolžil.

S tem, da to svoje nepremišljeno ravnanje, ki se ne da kvalifikovati, živo obžalujem in svojo neutemeljeno trditve prekličem, prosim razžaljenega tudi po tej poti javno odpustanja ter se mu zahvalim, da me ni pustil sodnijsko zasledovati.

Abrijah pri Galiciji na Koroškem, 4. aprila 1908.

Markus Smrekar
Josef Hribar
prič.

Anton Višovnik
p. d. „Višovnikbauer“.

Gospodska ulica št. 11. — Herrengasse Nr. 11.

Karl Kasper

trgovina z mešanim blagom in ces. kr. skladišče smodnika

v Ptuj. št. II

priporoča pri najnižji ceni: kavo surovo in žgano, olje, riž, sladkor, čaj, rum, vonjave, petrolej, mlo, kakor vsakovrstno drugo špecerijsko blago; nadalje priporoča raznesilni smodnik, črni in rujavi smodnik za lovcu, posebno fini lovski smodnik v škatalah, drobni svinec, kapice, patrone za puške in revolverje i t. d. — Glavna zaloga Tomaževe žindre, kajnita 40%-no kalijevo sol za gnojenje travnikov, njiv, za jesen in spomlad. — Prodaja žveplenokislega amonjaka in superfosfata za gnojenje vinogradov. Postrežba jako urna in solidna.

Sukna

humpolečki lodni, sukno za salon obleke in modno sukno za obleke

priporoča

Karel Kocian

tovarna za sukna

v Humpolci

Vzorci brezplačno. Tovarniška cena. 121

Trsni trakovi

(Rebenbänder),

cvrtni za cepljenje

(Varedlungszw)

brizgalnice za peronosporo

in za drevesa, pumpe

za vino in most ter vsa orodja

za klet priporoča

AUGUST SATTLER, GRADEC,

Landhausgasse poleg Herrengasse. 256

Ura z verižico

samo 5 kron 50 vinarjev.

Šlezjska eksportna hiša je nakupila veliko ur in jih razpošilja; eno prekrasno pozlačeno 36 ur natančno idočo anker uro z lepo verižico samo 5 K 50 vin.; ob enem se pisмено tri leta jamči. Po poštnem povzetju razpošilja prusko-slezjska eksportna hiša D. Kessler, Krakov N. 21./641. Opomba: Za nudgajajoče se denar vrne. 250

Razprodaja!!

4 parov črevelj za 7 kron.

Skoz neizmerno veliko kupčijo mi je mogoče, le samo kratek čas moje čevljarstvo blago za tako smešno nizko ceno prodajati; 2 para črevelj za gospode in 2 para za gospe z močno nabitim usnjениm podplatami in posebno finim usnjениm obšitkom, prav lične, močne in po naj-novejši modi — vse 4 par pošljem za samo 7 kron po poštnem povzetju. — Velikost črevelj se naroči na mero po cm. ali velikostno številko. Izmenjanje neprimernege je dovoljeno pa tudi denar se vrne. D. Kessler v Krakovi 95/32. 251

Potniki!

Iščem za Kranjsko, Štajersko in Koroško potnika, ki že kakšno firmo zastopa ali jo je zastopal. Trdna plača ali dobra provizija. Naslov v upravnishtvu lista 222

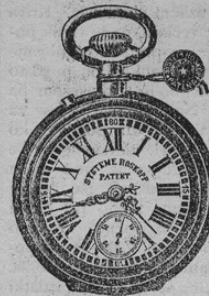
Trgovina mešanega blaga v Celji

blizo velikih tovarn se da zaradi preselitve in drugega podjetja pod celo ugodnimi pogoji takoj

v najem.

Ravno v istem poslopu se da v najem tudi eni lokal primeren najbolj za frizerja. Natančna pojasnila daje Viktor Nasko, Celje. 222

3 letna pismena 5 kron! Brez kontro v tej kvali !! garancija !!

Moja prava švicarska stem Roskopf Pa enker Remontoar-ura: nim, solidnim, antimagnetnim kolešjem, pravo enajno cifer papri) z varstveno plombo kelasno pokrovje, sarrini čez kolese, gre 36 ur (ni 12 ur), okrašeni in pozlačeni natanko regulirana, s 3 letno garancijo komad K 5—, K 14—, s sekundnim kazalec 3 k.m. K 17— v pravem pokrovju brez sekundnega K 11— 13 kom. K 31—, s K 13-50, 3 kom. K 38— dovoljena.

Razpošilja po povzetju Prva fabrika ur v Mostu

Hanns Konrad, c. in k. dvorni lif., Brūx 876

Bogati čeniki s 3000 podobami zastajni in poštnine pro

Pozor, gospodje in gospodič

V svoji lekarniški praksi, ki vršujem že več nego 30 let, mi je posrečilo iznajti sredstvo za rast las in pri izpadanju — KAPILOR. Povzročia, da postanejo dolgi in gosti, odstrani haj in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj vsaka družina. Imam zahvalnic in priznanic. Stane poštnine prosto na pošto lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K. Naroča samo od mene pod naslovom

PETER JURISIČ
lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavov

STEFAN KOMES

mesar in izdelovatelj okajenega mesa

v Mariboru

priporoča

šunke, razne vrste klobas

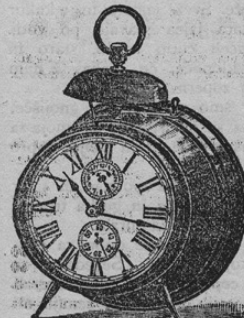
okajeno meso,

vse po najnižjih cenah in vedno friš

Najboljša in najcenejša
semena
vseh vrst samo pri
Adolf Sellinschegg v Ptuj

Konkurenčna buč

po amerikan. zist vsakem položaju, da bo primerne kval. pismena garancija in prav K 29, 31 s cifernico, ki s 3 kom. K 8—
Budilnica z dvo (2 zvona) K 30 K 40-50, s cifern K 4-20, 3 kom. Nizike! Izmenj ali denar nazaj! zetu ali napr
prva fabrika od
HANNS KONRAD v Brūxu st. 87
Bogati čeniki z gobani ur, zlah na zabien stouj in franko.
največa

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR št. 1**. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstrani čeni kačozno bolezen glave. Naroči naj si vsaka družina. Imam mnogo priznalic in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h. 2 lončka 5 K.

Neročajte samo pri meni pod naslovom
Peter Jurišič

lekarnar v Pakracu šte. 200 v Slavoniji.

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New-York in v Filadelfijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila daje

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel na Dunaji ali

Franc Dolenc, konc. agent
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41.

Ze dolgo let dobro znani stroji vsake vrste

za poljedelske in obrtne potrebe

poljska orodja, stiskalnice za seno, trilejni čistilnice za žito, mlatilnice, viti, luščilnice za kuružo, škropilnice za tršje, mlinci za sadje, mlinci za grozdje, stiskalnice za sadje, stiskalnice za grozdje, mlinci za golanje, stroji za rezanje repe, slamosenzice, ketli za kuhanje, klaje, sesalke za vino, pipe sesalke za vodnjake, sesalke za gnojnice, škropilnice za gnojnice, vodovodi, železne cevi, svinčene cevi, gumijevе cevi, konopljene cevi, priprave za tčenje piva, priprave za sladole, omare za led, mlinci za kavo in dišavo, stroji za delanje klobas, silvalni stroji, priprave za petrolej, železne blaginje, železno pohištvo, namizne tehtnice, steberske tehtnice, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, tehtnice na drog i. t. d., postranske komade za vse stroje, četudi niso bili pri meni naročeni; kose za slamosenzice iz 1-a jekla po znižanih cenah.

Vse pod dolgoletnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih tudi na obroke.

Ceniki z več kot 500 slikami brezplačno in franko; dopisuje se v slovenskem jeziku.

Prekupi in agenti zaželjeni

Ivan Schindler, Dunaj

III. Erdbergstrasse 12.

Zahtevajte

zastonj moj veliki cenik mojih najfinjših in natančno idočih ur, srebernine in zlatnine.

Dokaz da

imam res fino in dobro blago, je to da imam odjemalce, iz vseh dežel in glavnih mest.

Za vsako uro se pismeno 3 leta jamči.

Nedopadeno blago se lahko zmenja, ali dam celo vsoto nazaj

ure od . . . . . 1:30 Sreb. ank. rem. 4:50
RAD . . . . . 3:50 Ure badilke 1:50
ženska . . . . . 3:50 Stenske ure . . . . . 1:50 naprej.

Popravila po poštnem povzetju specialna delavnica za najtežja popravila ur, zlatnine in optik

TH. FERNBACH

največja fabriška zaloga ur Marburg 86.

Kupite izravno od tkavnice

217

6 plaht brez šiva

najboljše vrste, veliko 150/200 cm. Cena K 14 50
Brata Krejcar, Dobruschka, Češka

Tkavnica platna in pamvola. Najnovejši pomladni muštri franko!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Priložnost za velikonočne praznike.

Cenjenomu občinstvu priporočamo našo veliko zalogo novega blaga.

Posebno opozarjamo, da imamo za moško in žensko obleko lepe novosti.

Prepričajte se in pridite nas obiskati, videli boste, da naše besede niso prazne obljube.

Ker si z vsakim dnevom več zaupanja pridobimo, vam lahko zagotovljamo, da boste pošteno, dobro in zanesljivo kupili.

S tem se vam priporočamo

Brata Slawitsch in Heller

trgovina z manufakturnim blagom v Ptuj, Florianiplatz.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Proda se

v na lesu bogati pokrajini v nekem večjem kraju spod. Štajerske v bližini cerkve

posestvo

obstoječe iz prostorne hiše z lepim gospodarskim poslopjem, večji vrt za zelenjavo, malo polja, mali vinograd in vodna moč za žago. V hiši se je doslej z dobrim uspehom izdelovalo: gostilno, trgovino z mešanim blagom in lesom. Vpraša se pri upravnistvu lista »Štajerca«.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta
Ptuj

Vstanovljena leta
1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-narni zavod.

Gito konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnih od 8-12 ura.

Občjenje z avst. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakoršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Gospodinska šola za kmetske hčerke

v Ptuj

pričenja svoj drugi tečaj dne 1. maja 1908. — Naznanila naj se vpošljejo pravočasno okrajnemu zastopu v Ptuj. Sprejmejo se dekleta iz vseh krajev dežele. Tečaj traja dva meseca in stane učnina mesečno 20 kron.

Ta prva gospodinska šola je dosegla že s 1. svojim tečajem lepe uspehe. Podučuje se ne samo kuhanja, temveč i šivanja, domačega in vrtnega dela, gladenja, pranja i. t. d.

Kdor ima resno skrb za bodočnost svoje hčerke, naj ne zamudi te prilike!

Za gospodinsko šolo okrajnega zastopa ptujkega se razpisuje službo

zmožne kuharice in gospodinje,

katere zna sama zanesljivo kuhati ter ves drug poduk dajati. Zmožna mora biti nemškega in slovenskega jezika ter naj ima dobra spričevala.

Ponudbe sprejema okrajni zastop v Ptuj oziroma načelnik g. Jos. Ornig, župan ptujski.

10.000 komadov

I-a hmeljskih sadičev (Hopfensetzlinge), Saaz Golding, srednjogodnji,

se oddajo po 10 K per mille od kolodvora in to po graščini Moslavina, pošta Popovača, Hrvatska.

Zaboj se zaračuna po lastni ceni.

Dva posestva

se prodata; ena ura hoje od Maribora v župniji Gams, vsako posestvo meri 18 oravol, na vsakem stoji lepa hiša in gospodarsko poslopje ter les za podirati, njive in travniki ter 2 orala vinograda; na vsakem se zamore imeti 6-8 glav govede; zelo primerno za mlekarstvo; posestva nista draga in sta obremenjena, tedaj lahko za kupiti. Vpraša se pri g. Georg Lendler, Maribor.

Vozički otroke

v novi veliki trgovini 200

Johann Koss v Celju

na kolodvorskem prostoru

se dobivajo že od . . . . . gold. 6.50 naprej
 druge sorte po . . . . . 7.—
 tretje „ „ . . . . . 8.—
 četrte „ „ . . . . . 9.—
 pete „ „ . . . . . 10.—
 in z fedrami po . . . . . 12.—
 Za finejše sorte se naj zahteva posebni cenik.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črekih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za vzdržanje dobrega prebavanja.
 Delovanje izvrstno vspeh sigurne. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstoriga) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od: **P. Jurišiča**, lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija)

Varstvena marka „Anker“

Liniment. Caspici comp.

nadomestilo za

anker-pain-expeller

je znano kot odpeljajoče, izvrstno in bolečine odstranjajoče sredstvo pri prehladu itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h. K 1.40, in K 2.—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatljah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“
 v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.
 Raspošilja se vsak dan.

Otrokom in odraslim
ki kašljajo

zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom

Thymomel Scillae

kot sredstvo, ki odstrani slino, krčni kašelj, pomiri, odstrani pomanjkanje sape. Stoteri zdravnikov so dali že svojo izjavo o presenetljivem prompnem vplivu Thymomel Scillae pri oslovskem kašlju in drugimi vrstami krčnega kašlja.

Prosimo vprašajte zdravnika.
 1 steklenica 2.20 K. Po pošti franko pri naprej-plaćilu 2.90 K.
 3 steklenice pri naprej-plaćilu 7.— K, 10 steklenic 20.— K.
 Izdelovalec in glavni zalogatelj
B. Fragner, apotekar
 c. k. dvorni liferant
 Praga-III, Nr. 303.
 Se dobi v vseh apotekah.

Pazite na ime preparata izdelovalca in na varstveno znamko.

Vozičke za otroke

(Kinder-Sitz- und Liegewägen), v katerih lahko otrok sedi, pa tudi take za ležati, imata vedno v zalogi in valed tega neškodljiv ter vpliva ta pijača na človeka oživljajoče in pospešuje prebavo. 300 l. te pijače narejene z „Mostin“ stane 4 gld. 80 kr. „Mostin“ se dobi pri J. a. n. z. u. Posch, špicerijska trgovina, Maribor, Koroška ulica 20. — Poštna razpošiljatev vsak dan. — Sviri se pred ponaredbami.

Brata Slawitsch, trgovca v Ptuj.

Domača pijača

narejena z „Mostin“ da izvrstno pijačo in je najboljše nadomestilo za pristni sadni mošt „Mostin“ je sestavina naravnih substanc in valed tega neškodljiv ter vpliva ta pijača na človeka oživljajoče in pospešuje prebavo. 300 l. te pijače narejene z „Mostin“ stane 4 gld. 80 kr. „Mostin“ se dobi pri J. a. n. z. u. Posch, špicerijska trgovina, Maribor, Koroška ulica 20. — Poštna razpošiljatev vsak dan. — Sviri se pred ponaredbami.

Po takem izvesku se poznajo skladišča

v katerih se prodajajo Singer-jevi šivalni stroji

Pozor!

Vse od drugih prodaj šivalnih strojev pod imenom »Singer« ponujani stroji narejeni so po enemu naših starejših zistemov, ki zaostaja daleč za našemu zistemu družinskih strojev in to v sestavi, trpežnosti kakor trajanju

Singer Co, delniška družba za šivalne stroje
 Ptuj, glavni trg šte. 1.

Vzdržanje zdravega želodca

temelji v glavnem v vzdržanju pospeševanju, in urejanju prebavljenja ter odstranjenju neprijetnega zamašenja (Stuhlverstopfung). Dobro, iz zdravilnih zelenjav pripravljeno, apetit in prebavljanje, pospešujoče sredstvo, ki odstrani znane posledice nezmernosti, napačne diete, prehlajenje, zamašenje, sestava preobilne kisline n. p. „Sodbrennen“, napenjanje itd. in krčne bolečine odstrani in zmanjša dr. Rosa Balsam za želodec iz apoteke B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavitka nosijo postavno deponirano varstveno marko.

Glavni depot: Apoteka **B. FRAGNER**, c. k. dvorni liferant „zum schwarzen Adler“ PRAGA, Kleinseite 203 kot Nerudacesta.

Pošta pošiljatev vsak dan.

1 cela steklenica 2 K, 1/2 stekl. 1 K. Po pošti profi naprej pošiljati K 1.50 se 1 malo steklenico, K 2.80 pa 1 veliko steklenico, K 4.70 2 veliki, K 8.— 4 velike, K 22.— 14 velikih steklenic franko vseh stacionov Avstro-Ogrske pošilja. Depoti v apotekah avstrijskih.

Svilne robce

Volneno blago

Druk od firbarja

Cajge in satene

Platno belo in pisano

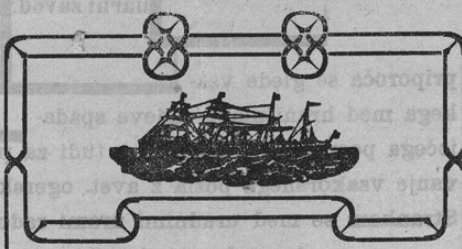
Štofe in kamgarn

Srajce in kravate

kupuje večina samo v ta novi veliki trgovini

Johann Koss v Celju

na kolodvorskem prostoru.

V Ameriko!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejme potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrajo, spremlja jih eden uradnikov do Havre. — Govori in piše v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zanesljivo na nas, in sprejel bode brezplačno in takoj pojasnila.

PLAHTE

(Prtiči)

iz domačega platna po . . . . . gold.
 iz močne debele kontenine . . . . .
 iz tirolskega platna . . . . .

v novi veliki trgovini

JOHANN KOSS v Celju

na kolodvorskem prostoru.

Kron 5000 zaslužka

plačam tistemu, ki dokaže, da ni moja čudežna koleš

600 komadov za gold. 2.50

priložnostni nakup, i. s.: 1 prava svic. zist. Roskopf paten ura, gré natanko in dobro, regul. s pismeno 3 letno garancijo, 2 amerik. zlato-double prstana (za gospoda in ženo) angl. pozlač. garnituro, obstoječo iz manštetnih, ovratnih in gumb, 1 amerik. žepni nož 5 delov, 1 eleg. židna kravata in mušter po želji, najopojši facon. 1 krasna knoflica za simitil-briljanti, 1 nežna damska broša zadnja novost, 1 poslečna garnitura, 1 eleg. usnjati portmoné, 1 par amerik. album s 36 umetn. najlepših razgledov sveta, 1 krasni lasni koljer s pravimi orientalskimi biseri, 5 indijskih čok. kov-vragov zabava vsako družino in se 350 kom. raznih pr. ki se v vsaki hiši potrebni in koristni zastoj. Vse skupaj zist. Roskopf paten žepno ura, ki je sama dvojno svic. košta samo gold. 2.50. Dobi se po povzetju ali naprej (tudi S. Urbach, svetovna razpisna N. B. Ako se naroči 2 paketa, prida se 1 prama ura ali 6 f. volnenih žepnih roboev gratis. Ako ne dopa. takoj nazaj, torej vsak riziko izključen.

V ptujskem mestnem sopnem kopališču

se dobijo odsihmal kopele s hlaponom po nižjih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan luri popoldan in vsako nedeljo in vsak rob 1/2 luri predpoldan za 60 vin. (30 l. carjev.)

Vodstvo ptujskega mestnega kopališča (Pettau Badeanstalt).

Meščanska parna žaga

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v zruven klanice in plinarske hiše postavlja nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrta spahati i. t. d.

Zahtevajte zastor

in franko moj glavni cenik z nad 3000 bami vseh vrst niklastih, srebrnih, zlatih m. Roskopf, Hahn, Omega, Schaffhausen, hütte ter vsega solidn. ga srebrnega in zlata blaga po originalnih fabriških cenah.

Nikel r. mentor ura K 3.—, Zistem Roskopf paten ura K 4.—, Švicarski orig. zisten kopf pat. K 5.—, Reg. Adler-Roskopf, anker rem. ura, Goldin rem. ura, koleseje dvojni mantel K 8.50, Srebrna ura „Gloria“ koleseje K 8.40, Srebrna dvojni mantel K 12.50, Srebrna pancerev z springirko 15 g težka K 2.80, Ruski nikel cilind. rem. ura „Luna“ koleseje K 8.50, ura-kukavica K 8.50, budilnica K 2.80, kuhinj. ka K 3.—, valdovka K 2.80. — Za vse ure 3letno pismeno garancijo. Ni rizike! Izmenjava dovoljena, ali denar nazaj!

Prva fabrika ur v Brüxu **HANNS KONRAD** c. in kr. liferant
 Brüx št. 876 (Češko).

Velika gotovih oblačil

za otroke vsake starosti iz štofa in ženskih jaken (jopce) štofaste in moških oblek hlače iz cajga in štofa zelo po cenah v novi veliki trgovini!

JOHANN KOSS v CELJU

na kolodvorskem prostoru.